

Ein cyf/Our ref DB-PO-0041-24

Delyth Jewell AS
Cadeirydd

Y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol

8 Chwefror 2024

Annwyl Delyth,

Rwy'n ysgrifennu atoch ynglŷn â'r cymorth y mae Llywodraeth Cymru wedi'i roi i Undeb Rygbi Cymru (URC) yn ystod y blynyddoedd diwethaf, o wybod bod gan y pwyllgor ddiddordeb yn y materion hynny, a'i fod wedi bod wrthi'n eu hystyried.

Mae Llywodraeth Cymru wedi rhoi'r cymorth ariannol a ganlyn i URC:

Mis Ionawr 2021 – Cytunodd Gweinidogion Cymru ar becyn o gymorth ariannol ar gyfer chwaraeon a oedd wedi dioddef a cholli incwm o ganlyniad i'r cyfyngiadau Covid-19, lle'r oedd gofyn i gemau gael eu chwarae y tu ôl i ddrysau caeedig yn 2020-21. Cafodd URC a'r pedwar rhanbarth grant o £13.5 miliwn nad oedd yn ad-daladwy ar ôl iddynt golli incwm oddi wrth wylwyr gemau rhyngwladol a gemau Pro-14. Cafodd URC a phob un o'r rhanbarthau rygbi proffesiynol gyfran gyfartal o £2.7 miliwn o'r grant hwnnw.

Mis Ionawr 2022 – Cytunodd Gweinidogion Cymru ar becyn arall o gyllid grant gwerth £3 miliwn, nad oedd yn ad-daladwy, ar gyfer chwaraeon yr effeithiwyd arnynt gan y cyfyngiadau Covid-19 a oedd yn gwahardd gwylwyr rhag mynd i ddigwyddiadau chwaraeon rhwng 26 Rhagfyr 2021 a 21 Ionawr 2022. Cafodd URC gyfran o £475,373 o'r cyllid hwnnw, ac fe'i dosbarthwyd i glybiau rygbi proffesiynol a lled-broffesiynol, oherwydd bod gofyn iddynt chwarae gemau y tu ôl i ddrysau caeedig yn ystod y cyfnod hwnnw.

Mis Mawrth 2022 – Ar ôl i URC wneud cais i'r perwyl hwnnw, cymerodd Llywodraeth Cymru gam digynsail, ond angenrheidiol, gan gytuno i roi benthyciad o £18 miliwn i URC er mwyn iddo fedru ailgyllido'r benthyciad tair blynedd yr oedd ganddo eisoes o dan Gynllun Llywodraeth y DU i roi Benthyciadau Tarfu ar Fusnesau Mawr yn sgil y Coronafeirws (CLBILS). Bryd hynny, nid oedd URC yn gallu bodloni telerau'r benthyciad CLBILS. Fe'i gwnaed yn glir wrth Weinidogion Cymru y byddai'r sefydliad – a'r pedwar rhanbarth – yn wynebu risgiau ariannol a fyddai'n bygwth eu bodoloeth pe na baent yn cael cymorth brys ar ffurf benthyciad wedi'i ailgyllido.

Cafodd benthyciad Llywodraeth Cymru ei roi'n uniongyrchol i URC ar sail amodau y cytunwyd arnynt, a oedd yn adlewyrchu telerau'r CLBILS, ond a oedd yn estyn yn cyfnod

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Dawn.Bowden@llyw.cymru
Correspondence.Dawn.Bowden@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

ad-dalu'n sylweddol i 18 mlynedd. Roedd y cytundeb hwnnw'n cynnig amserlen ad-dalu fwy fforddiadwy i URC ac yn rhoi'r hyblygrwydd ar yr un pryd i'r sefydliad ei adfer ei hun.

Cafodd telerau cyffredinol yr amodau sy'n gysylltiedig â'r benthyciad eu datblygu drwy drafod â Banc Datblygu Cymru, ac mae'r telerau hynny'n ystyried lefel y risg sy'n gysylltiedig â'r benthyciad a'r angen i reoli cymhorthdal.

Mis Mehefin 2023 – Cysylltodd URC â Lywodraeth Cymru i ailnegodi'r benthyciad ar ôl i'w gynllun busnes gael ei newid yn sylfaenol. Arweiniodd hynny at newid rhai o'r telerau a'r amodau, gan gynnwys newid y dyddiad ad-dalu i gyd-fynd â'r dyddiad ailgyllido corfforaethol sydd gan URC gyda'i brif fenthyciwr. Cytunodd y ddau barti ar y newidiadau hynny er mwyn cynorthwyo URC yn ystod cyfnod hynod heriol i'r pedwar rhanbarth ac er mwyn helpu'r gêm broffesiynol i fod yn gynaliadwy yn yr hirdymor.

Nid benthyciad Covid, ond yn hytrach, fenthyciad masnachol, yw benthyciad Llywodraeth Cymru i URC. Ni chreodd Llywodraeth Cymru gynllun benthyciadau Covid ar gyfer sefydliadau chwaraeon yn ystod y pandemig ond fe wnaeth Gweinidogion Cymru ddarparu cynllun grant nad oedd yn ad-daladwy – cafodd rygbi fwy na £14 miliwn mewn grantiau o dan y cynllun hwnnw. Cafodd pob un o bedwar rhanbarth rygbi proffesiynol Cymru gyfanswm o ryw £7 i £8 miliwn drwy gyfuniad o grantiau a benthyciadau a ariannwyd gan Lywodraeth Cymru. Yn ystod y cyfnod hwnnw, rhoddodd Llywodraeth y DU (drwy DCMS – yr Adran dros Dechnoleg Ddigidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon) fenthyciadau i sefydliadau rygbi ar y lefel gyfatebol yn Lloegr drwy ei Phecyn Cymorth y Gaeaf ar gyfer chwaraeon.

Mae'r cymorth sylweddol hwn – gan gynnwys camau digynsail i estyn cyfnod ad-dalu'r benthyciad – yn arwydd o'n cefnogaeth i URC ac i rygbi yng Nghymru.

Mae Llywodraeth Cymru yn gwerthfawrogi pa mor bwysig yw rygbi i ddiwylliant a chwaraeon yng Nghymru. Byddwn yn parhau i drafod ag URC er mwyn sicrhau bod gan y gêm ddyfodol cadarnhaol a chynaliadwy ar bob lefel.

Mae cyllideb Cymru yn wynebu'r setliad anoddaf a llymaf y mae wedi'i gael oddi wrth lywodraeth y DU ers dechrau datganoli. Mae'n cyllideb yn werth £1.3 biliwn yn llai nag ar ddechrau cyfnod yr adolygiad cynhwysfawr o wariant. Mae hynny wedi rhoi pwysau aruthrol ar draws holl feysydd y Llywodraeth, ac yn golygu bod llai o gyfle o lawer i gyllidebau datganoledig ddarparu'r cymorth ychwanegol y mae ei angen ar lawer o fusnesau. Mae'r camau a gymerwyd gennym i gefnogi rygbi proffesiynol wedi mynd ymhellach na'r camau sydd wedi bod ar gael i rygbi yn Lloegr, ond mae maint y straen ariannol sy'n wynebu cyllideb Cymru ar hyn o bryd yn cyfyngu ar yr opsiynau sydd ar gael i Weinidogion Cymru fedru ymyrryd.

Yn gywir,

Dawn Bowden AS/MS

Dirprwy Weinidog y Celfyddydau, Chwaraeon a Thwristiaeth
Deputy Minister for Arts, Sport and Tourism